

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาล
ตำบลทองผาภูมิอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี*
PARTICIPATION OF PEOPLE IN THE IMPLEMENTATION PROCESS OF
THONGPHAPHUM MUNICIPALITY THONGPHAPHUM DISTRICT
KANCHANABURI PROVINCE

นพชล แจงศรีพงศ์

Napachon Jaengscripong

วัลลภ รัชฉัตรานนท์

Wanlop Rathachatrannon

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University, Thailand

Email: Napachon.j@ku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ที่อาศัยอยู่ภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 343 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ มีภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลน้อยที่สุดเรียงลงมาตามลำดับ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่

* Received: 5 July 2021; Revised: 5 September 2021; Accepted: 7 October 2021

ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, เทศบาลตำบล, จังหวัดกาญจนบุรี

Abstract

This research aimed 1. to study the level of people's participation in the operation of Thong Pha Phum Municipality, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi Province 2. to compare the participation of the people in the operation of the Thong Pha Phum Municipality, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi classified according to different personal factors. the sample was 343 People in Thong Pha Phum Municipality, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi Province. The data were collected by questionnaire and analyzed by the G*Power program. Statistics employed this research were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA. The level of significance for statistical testing was .05. The research results were found as follows that People within the municipality of Thong Pha Phum Subdistrict The overall level of participation was at a moderate level. with the level of participation The aspect of participation in receiving the most benefits followed by participation in operations Participation in decision making and the least participant in the evaluation, respectively. The hypothesis testing results revealed that the sample people with different gender, age, education level and occupation participated in the operation of the Thong Pha Phum Subdistrict Municipality differently. It was statistically significant at the .05 level, which was in line with the hypothesis.

Keyword : Participation, Subdistrict Municipality, Kanchanaburi Province

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากหลักการกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรือการกระจายอำนาจทางปกครอง เมืองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญสองประการคือ หนึ่งองค์ประกอบภายในที่ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง และสององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความสัมพันธ์ กับรัฐในลักษณะถูกกำกับดูแลโดยรัฐ อันถือว่าเป็นองค์ประกอบภายนอก ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองประการนี้จะขาดอันใดอันหนึ่งไปเสียมิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งความเป็นอิสระของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ปรากฏความหมายอย่างแน่ชัดในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แม้กระทั่งในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญก็ได้มีการให้นิยามหรือความหมายของถ้อยคำดังกล่าว เอาไว้แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากเจตนารมณ์ในการเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเราอาจนิยามได้ว่า “ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานะทางกฎหมายเป็นบุคคลแยกต่างหากออกจากรัฐส่วนกลาง มีพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่เป็นของตนเองในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการบริหารงาน การคลัง การบริหารงานบุคคล รวมถึงมีความสามารถในอันที่จะให้ราษฎรในท้องถิ่นสามารถกำหนดเจตจำนงในการปกครองตนเองได้ผ่านทาง การเลือกตั้งตัวแทนเข้าบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 57 รัฐต้อง (1) อนุรักษ์ฟื้นฟู ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม ของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ซึ่งการมีส่วนร่วม (Participation) ตาม พจนานุกรมอังกฤษฉบับออกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่า การมีส่วนร่วมโดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงข้ามกับ คำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้นจึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าเขาจะได้ ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็น ที่บุคคลนั้นจะต้อง เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็นความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วม ของประชาชนว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนหรือขบวนการ ที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึง ความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ และสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจนิติบัญญัติ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2550 : 1)

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้รับรองสิทธิของประชาชนและมีการกล่าวถึงคำว่า “มีส่วนร่วม” ถึง 22 ครั้ง และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนในพื้นที่ เข้าร่วมเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในระดับชุมชน

ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการ งบประมาณ ตั้งแต่การเสนอโครงการตามแผนพัฒนาชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนตรวจสอบและติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ

จากการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมดังกล่าว ทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นต่าง ๆ พยายามส่งเสริมให้ประชาชนภายในท้องถิ่นของตนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างแท้จริงในทุกกระดานการบริหารงานของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งเสริมในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ผ่านการประชาคม การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาพบว่ามีอีกหลายอย่างไม่สัมฤทธิ์ผลเป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเกิดจากสาเหตุที่ประชาชนส่วนใหญ่นั้นมองว่าตนเป็นเพียงผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำของรัฐ ผลที่ตามมาคือโครงการและการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริงของประชาชน และประชาชนเองเป็นผู้ที่ถูกดึง ให้กลายเป็นผู้ที่ร่วมมือกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แทนที่จะเป็นผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน ส่งผลให้ที่ผ่านมาประชาชนยังคงไม่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร

ซึ่งรูปแบบการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทองผาภูมิเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงกำหนดให้การประชุมประชาคมชุมชนตำบลต้องคัดเลือกสัดส่วนประชาคมระดับท้องถิ่นโดยคิดเป็นร้อยละ 5 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ โดยที่ผ่านมาจากการประชุมประชาคมภายในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ผู้วิจัยพบว่า จากจำนวนผู้เข้าร่วมประชาคมในระดับตำบลครั้งล่าสุดจำนวน 113 ราย มีผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมที่มาจากภาคประชาชนทั่วไปภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ แค่เพียง 42 รายเท่านั้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และผลที่ได้ จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็งและสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาขึ้นภายในท้องถิ่นของตนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,839 คน ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมในการใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีจำนวน เท่ากับ 343 คน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยมาก	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนน
สูง	3.67 - 5.00
ปานกลาง	2.34 - 3.66
ต่ำ	1.00 - 2.33

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.1 การสำรวจเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาวิจัยจากหนังสือตำรา เอกสาร ผลงานวิจัย ซึ่งสามารถค้นคว้าได้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

3.2 การหาความแม่นยำ (Validity) ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ตรวจสอบเนื้อหา และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อ ว่าถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อได้รับการยอมรับร่วมกันแล้วจึงนำแบบสอบถามนี้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ไปดำเนินการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการศึกษา คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยภายในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำมาทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) ด้วยวิธีการความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ผลการทดสอบพบว่าแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.919 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3.4 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีผู้ช่วยในการแจกแบบสอบถาม

3.5 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ผลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

4.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ โดยสถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent t-test

4.4 ทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยสถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธีของ LSD

4.5 สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้ดังนี้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. เพศกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4

2. อายุ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่อายุ 40 – 49 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 อายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 รองลงมาอายุ 50 –

59 ปี มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 อายุ 30 - 39 ปี มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และน้อยที่สุดอายุ 18 - 29 ปี มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 14

3. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23 รองลงมาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

4. อาชีพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 อาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ผู้ว่างงานหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 อาชีพเกษตรกรกรรม มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 อาชีพพนักงานหรือนักศึกษา มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 และน้อยที่สุดประกอบอาชีพทำงานเอกชน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2

5. รายได้ต่อเดือนของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 0 - 5,000 บาท มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 รายได้ต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 รายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือน 25,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ผลการศึกษาวิจัยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 1 แสดงระดับการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน และโดยรวม

(n = 343)

การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.47	1.06	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.56	1.00	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.16	1.04	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.97	1.10	ต่ำ
ค่าเฉลี่ยรวม	2.54	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ มีภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม 2.54 โดยระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.16 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 2.56 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 2.47 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 1.97

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. เพศ	✓	-
2. อายุ	✓	-
3. ระดับการศึกษา	✓	-
4. อาชีพ	✓	-
5. รายได้	-	✓

โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบไว้ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ส่วนนี้ เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ 5 สมมติฐาน โดยทดสอบความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบ กรณีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's Least Significance Difference : LSD) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม 2.54

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ในด้านการรับผลประโยชน์จากโครงการด้านงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แสงไฟฟ้า น้ำประปา และงานด้านงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ การปรับปรุงภูมิทัศน์ การพ่นหมอกควัน โครงการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก มากกว่าข้ออื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่กระทบกับภาคการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยตรง สามารถเห็นผลลัพธ์ของผลงานได้อย่างเชิงประจักษ์และใกล้ชิดตัวประชาชนมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันการได้ร่วมเป็นกรรมการเพื่อตรวจสอบการจัดซื้อ จัดจ้าง ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดนั้นเป็นเพราะว่า ประชาชนมองว่าเรื่องของการติดตามและประเมินผล การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและไกลตัวเกินไป อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในข้อบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ และมองว่าเรื่องเหล่านั้นต้องเป็นเรื่องของผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านเท่านั้น รวมทั้งยังไม่ส่งผลกระทบโดยตรงกับภาพรวมของการดำเนินชีวิตประชาชน จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิค่อนข้างน้อย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน

มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 5 สมมติฐาน ผลปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4 สมมติฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อาจด้วยสภาพสังคมที่เป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ยังมีการกำหนดบทบาทการดำเนินชีวิตที่เพศชายจะต้องมีภาวะเป็นผู้นำ ซึ่งพื้นฐานจะต้องมีความกล้าคิด และกล้าพูดมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้เพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลสูงกว่าเพศหญิงที่มักจะมีท่าทีที่ประณีต ประณีตหรือยินยอมได้ง่ายกว่า เนื่องจากไม่ยากแก่ความยุ่งยาก หรือเกิดเป็นประเด็นปัญหา สร้างข้อถกเถียงให้เกิดขึ้น จึงทำให้เพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิสูงกว่าเพศหญิง จึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี” ศุภชัย จุฬะแพทย์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโครงสร้างพื้นฐาน : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนหนองหงษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” Phang Kosol (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาน จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา” กุสุมา แสงรักษาวงศ์ และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา” และ สุปิ่น สมสาร (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัย

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู”

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอาจเป็นเพราะประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิในกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่ช่วงวัยกลางคนจนถึงช่วงสูงอายุ นั้น มีส่วนเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นมากกว่าประชาชนในช่วงอายุน้อยกว่าลงไป เนื่องด้วยอาศัยอยู่มานาน เกิดความรัก ความหวงแหนและมีความผูกพัน จึงรู้สึกอยากให้บ้านที่ตนเองเติบโตและอาศัยอยู่มานั้นเกิดการพัฒนามากขึ้นเรื่อย ๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต จึงทำให้มีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิมากกว่า ทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี” ศุภชัย จุฬะแพทย์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโครงสร้างพื้นฐาน : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนหนองหงษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” พระวีระเดช ฐานวีโร (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดงอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” สุกุณา พัฒนเวช (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเขียง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” และ สุปัน สมสาร (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู”

สมมุติฐานที่ 3 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลที่ได้จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนที่ได้รับการศึกษามากกว่านั้นมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการมีส่วนร่วมมากกว่า ให้ความสนใจมากกว่า จึงมีความกล้าและยินยอมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ เนื่องด้วยประชาชนกลุ่มนี้จะรู้สึกว่าคุณเขามีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่าที่อาจมุ่งสนใจชีวิตในเรื่องของการประกอบสัมมาชีพมากกว่าการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลที่ประชาชนกลุ่มที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่านั้นมองว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเกินไป จนทำให้เกิดความคิดที่ว่า “ฉันเรียนมาน้อย ฉันไม่อยากทำอะไร” และด้วยความคิดนี้จึงทำให้เกิดความหวั่นเกรงที่จะเข้ามามีส่วนร่วมด้วยเพราะว่าอาจจะขาดความรู้ความเข้าใจทั้งในเรื่องของบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสิทธิของประชาชนที่ตนมีและพึงทำได้ และตนเองก็ไม่มีความรู้มากเพียงพอที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี” อนุชิต โมพันดุง (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ศุภชัย จุฬะแพทย์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโครงสร้างพื้นฐาน : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนหนองหงษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” Phang Kosal (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอ

เตียล อำเภอสะอวาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา” พระวีระเดช ฐานวีโร (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดงอำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” ศุภรดา งบสูงเนิน (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตงอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” และ สุปัน สมสาร (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู”

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะอาชีพ ที่เป็นตัวกำหนดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับเทศบาล ยิ่งอาชีพที่ทำนั้นได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของเทศบาลมากเท่าไร ประชาชนย่อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากเท่านั้น เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้จะมองเห็นการทำงานของเทศบาลได้มากกว่า หรือแม้กระทั่งรับรู้การดำเนินงานในเชิงลึก จึงทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิได้มากกว่า ประชาชนในกลุ่มที่อาจต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่ ที่จะมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง จึงทำให้ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี” ศุภชัย จุฬะแพทย์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโครงสร้างพื้นฐาน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนหนองหงษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” กุสุมา แสงรักษาวงศ์ และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร : ศึกษาเฉพาะ

กรณีองค์การ บริหารส่วนตำบลรัษฎา อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา” สกุนา พัฒนเวช (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลทับยายเชียง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” และ สุปิ่น สมสาร (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู”

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน

ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีรายได้น้อย มีความกังวลในการหาปัจจัยเพื่อการดำรงชีพมากกว่าประชาชนที่มีรายได้สูง จึงทำให้ไม่มีเวลา และไม่มี ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ด้วยเพราะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของพวกเขาโดยตรง จึงทำให้ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ อนุชิต โมพันดุง (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ศุภรดา บงสูงเนิน (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” พระวีระเดช ฐานวีโร (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดงอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผ่องพรรณ เทียมเกาะ และราเชนทร์ นพณัฐวงศกร (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” และ วรานนท์ เกื้ออนสิน (2563)

ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง”

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ มีภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลจะน้อยที่สุด จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. เทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในด้านสิทธิหน้าที่ของประชาชน อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกับภาครัฐนั้นมีความสำคัญอย่างไร ใช้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนจนไปถึงระดับประเทศได้ในทิศทางไหนและการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น สำคัญมากเพียงไรต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงรณรงค์ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ เสริมสร้างบทบาทสตรีในท้องถิ่นให้เข้มแข็งมากขึ้น

2. เพื่อเป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ อาจเริ่มจากการฝึกอบรมที่คณะกรรมการชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ และให้คณะกรรมการชุมชนนำผลที่ได้จากการฝึกอบรมนั้น ขยายผลต่อไปในชุมชน ให้ประชาชนภายในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลฯ สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เท่านั้น ไม่สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นทั้งหมดได้ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งจะให้ความชัดเจนได้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทองผาภูมิอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. ควรมีการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีต่อการทำหน้าที่ตรวจรับงานจ้างด้านโครงสร้างพื้นฐาน การตรวจสอบการจัดซื้อ จัดจ้าง ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ และติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการบริการจัดหางาน. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงานและสารสนเทศกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.

วิชญ์ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. ใน งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อนุชิต โมพันดุง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ใน งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศุภชัย จุฬะแพทย์. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานโครงสร้างพื้นฐาน : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนหนองหงษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 2(1), 50-70.

กฤษมา แสงรักษาวงศ์ และคณะ. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 3(1), 18-28.

ศุภรดา งบสูงเนิน. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. วารสารเกษมบัณฑิต, 20(ฉบับพิเศษ), 129-139.

- พระวีรเดช ฐานวีโร. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิจัยวิชาการ, 2(2), 1-15.
- สกุณา พัฒนเวช. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ เชียง อำเภอฟาร์มไพรม จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 1(1), 45-58.
- สุปิ่น สมสาร. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 5(2), 149-161.
- ผ่องพรรณ เทียมเกาะ และราเชนทร์ นพณัฐจร. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลอัมพาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 7(1), 146-159.
- วรานนท์ เกื้ออินสิน. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 11.
- Phang Kosal. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาก จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 12(3), 89-98.